3383011 3361

ბაგზავნით ტფილისში და გარეშე ადგილებში: ერთის წლისა — 7 მან. _ 50 d. ნახევარის წლისა — 4 სამის თვისა — 2 — 50 კ. ცალკე ერთის ნუმრისა გაუგზავნელათ — 3 შაური.

დროება" გამოდის კვირაში ერთხელ, ხუთშაბათობით.

Despoto

ტფილისში " **Chm ების** " რედაქციის კანტორაში, მელიქივილის და კაშპ. სტაშბაში, ხანის ქუჩაზედ, ბებუთოვის სახლში ტფილისის გარეშე მცხოვრებთათვის აღრესი: Въ Тифлисъ. Въ контору редакціи грузинской газеты "ВРЕМЯ",

რედაქციის კანტორაში მიიღება ყოველ-გვარი განცხადეგა სხვა და სხვა ენებზედ. 9ასი განცხადების დაბეჭდვისათვის ჩვეულბრივის ასოებით გაზეთის სტრიქონზედ 8 კაპ.

633M C10017M 67 67 694799 94M 8789000

30633660:

პოლიტიკა: ესპანია. — შრანცია. — იტალია. შვეიცარია. — რამალეთი. — ტელეგრამმები. — საქიროა ჩვენთვის ურთიერთის შემწეობა თუ არა. _ ლექსი "მებაღე". _ შელეტონი. _ სავაქრო ცნობები. — ბანცხადება. — d. მუთაისის შემოსავალ-გასავალი, —

3 1 2 1 6 1 3 3.

N635605.

მადრიდი, მაისის 6-ს. _ გუშინ პორტესებმა დაამტკიცეს ორი მუხლი კონსტიტუციის კანონებისა, რომლებიც შეეხებიან სარწმუნოებას. ეს კანონები აწესებენ ისპანიაში სარწმუნოების თავისუფლებას. მრთი ამ კანონთაგანი აწესებს, რომ კათოლიკების სამღედელოება სახელმწიფო ხარჯზე უნდა სცხოვრებდესო. ამ უკანასკნელი საგნის სასარგებლოთ რესპუბლიკელებმა თავიანთი

ജിനിക്സ്ല

ᲓᲘᲒᲜᲘ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲔᲚ ᲛᲔᲒᲝᲑᲐᲠᲗᲐᲜ.

ამას წინეთ, თუ გახსოვს, მოგწერე რამდენი-

მე სიტყვა აქაურ ქალებზე. ძალები — ისეთი

სალაპარაკო საგანია, რომ რამოდენიმე სი-

ტყვა კი არა, ერთი ოზმა ქალალდი რომ დაეწე-

რო იმათზედ, კიდევ ბევრი დამრჩება სათქ-

მელი; ნამეტურ მოხუცებულს—უძლურ კაცს,

შენც იცი, როგორ უყვარს ქალებზე ლაპა-

რაკი; იქმნება გაგეგონოს რუსული ანდაზა:

"მოხუცებულს წვერებში ქაღარა აქეს და

ცხვი.— **თ**უ გახსოვს, ერთხელ მოცლილობის

დროს მე და შენ გამოვიანგარიშეთ-რამდენი

დეს, წარმოიდგინე; მე მგონია ათჯელ ოთხ-

რო აქაური ქალების დედები-რა რიგათ ეძებენ

ჩემო საყვარელო მეგობარო, როსტომ!

ხმა არ მისცეს, და წინააღმდეგნიც იყვნენ ამისი. ეს უსიამოენობა ძასტელიარმა გამოსთქვა რესპუბლიკელების მხრით და თითონ კი დაუმატა: "მე ძალიან მიხარიან, რომ ისპანიაშიაც დადგა დრო უცხო სარწმუნოებაების უნებაყოფლობისაო. საზოგადოთ გუშინდელი სხდომა ძალიან შესანიშნავი იყო.

— ბარცელონაში კარლისტებს განუზრახავთ რევოლუციის მოხდენა, მაგრამ მმართებლობას შეუტყვია და კიდეც დაუტუსაღებია ასს კაცამდე. ტუსაღების რიცხვში ორი პოლკოენიკი ყოფილა, რამდენიმე ჯა რის აფიცრები და სალდათები, ერთი ბერი და ოცდა ათი მღვდელი. იმათთვის წაურთმევიათ თოფიარალი და დოკუმენტები. მონ. ჟუის ფორტშიაც რამდენიმე ურიადნიკები დაუჭერიათ, რომლებსაც განზრახულებაში მონაწილეობა ჰქონიათ. ბმიტომ იკვეხოდნენ თურმე კარლისტები, რომ ორი ციხე ხელ. ში გვიჭირავსო: პამპელუნა და მონჟუი. პრთს პროკლამაციაში კარლისტები ურჩევენ ხალხს მსპარტეროს მოკვლას, რადგანაც სულ നിരുന്ന പ്രാപ്പിരുന്നു പ്രത്യായ പ്രത്യായ പ്രവേശം പ്രവ

ნობაში სისხლი დაიღვრაო. შპოვიათ აგრეთვე პარლოსისაგან ხელმოწერილი სიგელები, რომლითაც ზოგიერთ პირთ ეძლევათ პატალონიაში სამხედრო და სამოქალაქო მაღალი ხარისხები. — გაზეთების კორრესპონდენტები იწერებიან ისეთს ცნობაებს, რომ ვითომც ბარცელონის განზრახვა ჩზაბელლას მომხრეებისაგან არის შემდგარიო.-

— მაისის 9-ს. ბამბედაობა კარლისტებისა უზომოა. ისინი იძახიან თავიანთ გაზეთებში: "სარწმუნოების თავისუფლება ისპანიაში არ შეიძლებაო, ღმერთმა ადღეგრძელოს საერთო კათოლიკობაო! ბანვედი ერეტიკებოვო! ლმერთმა ადღეგრძელოს აარლო VII!" შიგ ისპანიის ტახტის ქალაქში ამ გეარი ამბები ხდება. ნაეარრაში, ბისკაიაში და ძატალონიაში ცხადათ ემზადებიან საომრათ. ტაფალაში მეორეთ მიხდა სისხლის ღვრა. სამღვდელოება აგულინებს ხალხს ვოლონტერებისა და სალდათები საწინააღმდეგოთ. ბარცელონის ვოლონტერებმა სთხოვეს მმართებლობას 5,000 თოლი და რამდენიმე ზარბაზნები, კარლისტების მოსაგერებლათ. სწრაფათ ახლოვ-

დება დრო მშართებლობის სახის დაწესებისა. სატალონიისა, ანდალუზიისა და სხ. რესპუბლიკელები თხოულობენ, რომ, თუ საქმე მონარხიული მმართებლობის სასარგებლოთ გადასწყდება, მაშინ იმათი მომხრეები გამოვიდნენ კონგრესიდგან. ამ პარტიას ჯერ დაბოლოებით არა გადაუწყვეტია რა; მაგრამ გუშინ ორენზემ კი სთქვა, რომ მივატოვებ დეჰუტატობას ზემო აღნიშნულს შემთხვევაშიო; სხვა წინამძღერებიც ასეთისავე აზრისანი არიან. რესპუბლიკელების გარემოება აქამდინ კარგი იყო; ამ ძნელს საქმეში, ე. ი. მმართებლობის სახის არჩევაშიაც, სურთ არაფერი წააგონ. სერრანოს სურდა მოელაპარაკნა ამ პარტიასთან, მაგრამ იმისი აზრი რეგენტობის გამართვაზე არ მიიღეს. — პრიმიც ცდილობს მიუახლოვდეს რესპუბლიკელებს. სახვალიოთ პრიმმა მიიწვია იმათი წინამძღვრები - შიგვერასი, ორენზე და პასტელიარი მოსალაპარაკებლათ.

36560ns.

პარიჟი, 13 მაისს. დღეს ბირჟაზე ფონდებმა აიწია, იმ ხმის გამო რომ, ვითომც

რაც შეიძლება-მეტს მზითევს თხოულობენ თავის თავის გასამართლებლად იმათ დიაღ დასარწმუნებელი საბუთები და დამტკიცებაები აქეთ; ისინი ამბობენ: ქმარმა რათ უნდა ാന്റെയെ താറ്റവ് ഗ്രന്ത്യ-മുറത്രത്ത്; (നന്ദ്യവന് മനგწონს ეს, ჩემო როსტომ?) ბანათლებულ ქვეყნებში ქალს აქვს იმოდენა უფლებაები, რამდენიც კაცსაო; ამის გამო იმას (ე. ი. ქალს) ისე კარგათ შეუძლია თავის თავისა და შვილებისა დარჩენა, როგორც კაცსაო; ჩვენში კი ქალსა არაფრის გაკეთება არ შეუ. ძლიაო და ვერც ვერაფერს ვერ შეიძენსო. მზითევიც მიტომა გვინდაო, რომ ჩვენი ცო. ლები ჩვენგან არ იყოს "დამოკიდებული და დამონავებულიო ". მს რასაკვირველია, ძლიერ სა, რომ, თუ სამასი თუმანი არ ექნა მზითვი, არას გზით არ ფეირთოს ქალი ნიუტონსავით ჭკუიანი, გველსავით ღრმა — გონიერი

შკანასკნელ წიგნში შენ მთხოე მოგწერო, როგორ ეატარებ მე დროსა. ძალიან კარგათ, hoden habond. bojdob jogdo oznobal, onრემ ჩემისთანა უსაქმოს რა უშავს: დროს გასატარებლად ჩამოვედი და კიდევაც ისე ვატარებ დროსა, როგორც კეთილშობილ კაცს შეჰფერის, ე, ი. როგორც შექსპირის შალსტაფი ამბობს, დღეში მარტო ერთხელ მივდივარ საქეიფო ადგილებში და კვირაში მარტო შვიდჯერ მეგობრებთან ქაღალდს ეთამაშობ; დანარჩენ დროს კი საქმეს ვაკეთებ, ე. ი. მძინავს. — პისაც დროს გატარება უნდა, თბილისში კი მონახავს ის საშუალებასაც, და ადგილსაცა. პოველ დღე გატყობინებენ ხოლმე, რომ დღეს ამა და ამ ბაღში მუზიკა, ან წარმოდგენა რამ იქმნებაო. აქ არის. Sans-souci (" Cohool განმაქარვებელი ბალი"), Mon-plaizir (หิดูอิก bกงชิดู"), งปุ งคำก่ หินหม грусть ("Фоюфо дтодтый") бо Несканний сайт

nymb Bonb (30.-

არის თორენ; — აქ არის ეხლა კიდევ სურის Gohjo. - Obers doobsho, hoden houlded, boდაც ამოდენ დროს გასატარებელი ადგილებია, იქ როგორ უნდა მოსწყინდეს კაცსა! აეთილ-შობილს კაცმა ყოველთვის უნდა ისარგებლოს ამისთანა ადგილებით და კიდევაც სარგებლობენ, როგორც ეხედავ: სადაც არ ეყოფილეარ ამისთანა ადგილებში, ყველგან ძრიელ ბევრი ხალხია. პრც მაინცა და მაინც გატარება: ფაეტონი-ვთქვათ-მანეთი, ბაღში ხშმის მირთმევა ინებე-ორ მანეთამდე დაგეკარგი სიტყვაა!... უსათუოთ ურჩევ ჩემ შვილ- თი მანეთი-რა უნდა იყოს იქ, სადაც ნესტოებს მშვენიერი ჰავა ატკბობს, ყურებს მშვენიერი მუზიკა და გემოვნებას მშვენიერი (თუმც ცოტათი ჯიბის შემამსუბუქებელი) ეახშადა ანგელოზსავით კეთილი და ლამაზი რომ მი. ბმას გარდა, ვისაც ვენერას ხილვა და თაყვანის ცემა ჰსურს, ის უსათუოდ აქ უნდა მოვიდეს, რადგან შეუძლია აქ იმის ხილვა და თაყვანის ცემაცა. - პრთი სიტყვით, როგორც უნდა, რა ნაოათაც უნდა, ისე შეუძლია კაცს ამ ბალებში დროს გატარება.

მხლა, შენ ხარ ჩემი ბატონი, სურის ცირკი. ბმაზე უკეთესს რალას ნახავს კაცი! ბუშინ გახლდი ციოკში და მართლაც შესანიშნავი სანახავები ვნახე. პირველად უნდა გამოსულიყო სცენაზე უ. ძასსინო; აფიშაში ეწერა: "უ. ძასსინო აჩვენებს გაჭიმულ თოკზედ გასაოცარ სიმარდესა". - ბბა ენახოთ, ვიფიქრე, რა გასაოცარ სიმარდეს გვიჩვენებს ეს პასსინო; ერთიც ვნახოთ, შემოვარდა ვიღაც გატინტრიქებული კაცი და კატასავით შეხტა გაჭიმულ თოკზედა; დაიკავა დიდი ჯოხი ხელში და დაიწყო ისე თავისუფლად სიარული, ცეკვა და ხტომა თოკზედ, თითქოს ღედა მიწაზედ ყოფილიყოს; ყირამალაზედ გადადის, ერთი დახედე! მრისტიანო, არ ჩა-("მოუწყინარი ბაღი"); მაგრამ "მუშტაიდი" მოვარდე, არ გვანახეო საცოდაობა! "ე. ძასგმენ; ისე იაფათ არ ჰყიდიან თავის თავსა და კი მართლა ყველას სჯობია, ცოტა შორს სინო, ღმერთმანი, დაგეაფიცებენ! ბოლოს

იწკუპა თოკიდან, გარდაბრუნდა ჰაერში და კატასავით დადგა მიწაზე ფეხებით. მადლობა შენთვის, უფალო, რომ არ მოგვანახე საცოდაბა! — პასსინოს შემდეგ გამოიყვანეს ცხენი და თან შემოჰყვა პაულინა-ქალი. პაულინა შეხტა დარდიმანდულად ცხენზე და დაუწყო ჭენება; მაგრამ მარტო ჭენებით არ დაგვაკმაყოფილა: ის ხან ფეხებზე დამდგარი აჭენებდა, ხან ახტებოდა და ხან ისევ დახტებოდა; ძვირად დაუჯდება კაცს ამ ბაღებში დროს ხან მარტო ცალი ფეხით იდგა ხოლმე ცხენზე და მეორე ფეხს ამ დროს ისეთ ნაირად შესელისათვის—მანეთი; თუ მოგშიედა და ვა- გამოაშვერდა მაყურებლებისაკენ, რომ, შენ რო ყოფილიყავი, დარწმუნებული ვარ, ზნეხარჯება; სულ რო გამოვიანგარიშოთ ხუთი ობითი გრძნობა აგემღვრეოდა და იქნება მანეთით როგორც იქნება გადარჩებით; ხუ- კიდეც გავარდებოდი ცირკიდან. აცების ესეთი სიმარჯვე და გაწრთვნა დიალ გასაკვირველია, მაგრამ უფრო გასაკვირველი სურის ცხენებია: რასაც არ ეტყვით, ბატონო, ყველაფერი ესმის; ეხლა ცეკვა: ისე ლამაზად აყოლებს მუზიკას ფეხებს, რომ მე და შენ, რომ ასე ვცეკვავდეთ, მგონია, ზეცას მადლობა შევსწიროთ. — სხენებიც კიდევ არაფერი: შენ უნდა ნახო ვირი, ეს ჩვენი სისულელის წარმომადგენელი ვირი—რანაირათა ჰყავთ გაწრთვნილი; მერწმუნე-ბეერზედ უფრო ჭკუიანი და გამგებია ეს ვირი; ამას კაცის მაინც ესმის რამ. ხალხი სულ დაიხოცა სიცილით. უნდა გეყურებია, როსტომ, რა ტაშის ცემით და ხარხარით მიეგება პუბლიკა ამ ვირს; ცხენი სრულებით დაავიწყდათ. ეს ხშირად ასე მომხდარა ხოლმე: როცა ვირებს დარჩენიათ მოედანი, მაშინ ცხენებს სრულებით მოჰკლებიათ კაცებისაგან პატივის ცემა!...

შენი ლაზარე მეხის — შვილი.

თბილისი 1869 წ. 20 მაისს

_{ვსი} გვერდებში ეშმაკი უზის".—**შ**ველაზე უფრო მე მაკვირვებს აქ გასათხოვარი ქალების რი-

გასათხოვარი ქალია ქუთაისში; თუ არ ესცდები, ჩვენ ჩამოეთვალეთ სამოცდა თხუთმეტამდე თუ ოთხმოცამდე. ბქ ბალავინის პროსპეკტზე რო დაჯდე, მერწმუნე, ერთი საათის განმავლობაში დასთელი ოთხმოცს ქალსა, რომელნიც შენ წინ გაივლიან და რომელნიცა, ეგონებ, მოუთმენელად მოელიან იმ დღესა, როცა თავის საქმროსთან გვირგვინ ქვეშ დადგებიან საყდარში. - 3/ითი საათის განმაელობაში თუ ოთხმოცს დაინახავ, მაშ სულ თბილისში რამდენი უნდა იმყოფებო-

მოცი მაინცა! ბმოდენა ქალებს გათხოვება არ უნდა? საქმროები არ უნდა! ბმოდენა ქალებს მზითევი არ უნდა?—მე შემინიშნავს, რომ ხშირად ქალიც არის, გათხოვების სურვილიც არის და მზითევიც არის; მაგრამ საქმროები კი ძნელად იპოვებიან. უნდა უყუ-

სასიძო ყმაწვილ კაცებს: სწორეთ თავს ევლებიან, თუ რომელიმე ყმაწვილ კაცზე იმედი აქვთ. საქმროებიც, რასაკვირველია, ფეხს იდ-

ამ დღეებში გამოვა იმპერატორის დეკრეტი, რომლითაც 100,000 სალდათი დაითხოვებაო. ბგრეთვე ამბობენ, რომ პანონ-მდებელ პალატის დეპუტატების აღმორჩევამდი გამოვაო ნაპოლეონის რუერთან წინგი, რომელშიაც იქნება გამოცხადებული ლიბერალური დაპირებაებიო.

პარიჟი. 13 მაისს. ბუშინ დილით დეპუტატების ამორჩევის დროს, "Public" ის სიტყვით, ბომარშეს ბულვარზე 20,000 კაცამდე მოიყარა თავი და რევოლიუციულ სიმღერას "მარსელიოზას" მღეროდნენ; პოლიციამ და ჯარმა გაფანტა ხალხი. ამ არეულობის დროს რამდენიმე კაცი დაიჭრა, ბმისთანავე მანიფესტაცია მოხდა სან — მიშელის ბულვარზე, სადაც ხალხი ჰყვიროდა: "როშფორს asydshamb".

იტალია.

შლორენცია, მაისის 11-ს. ბუშინ. დელს დეპუტატების პალატის სხდომაში კი დევ მოჰხდა ლაპარაკი რომის საქმეზე. დეპუტატმა რიჩიარდიმ მოითხოვა, როდესაც უცხო ქვეყნების სამინისტროს ხარჯზე ლაპარაკობდნენ, რომ მმართებლობა მოიქცეს ისე, "ვითომც პაპა რომში სრულებით არცკი იყოსო". "რასაკვირველია, დაუმატა იმან, რომის დაჭერისათვის ჩვენ ძალიან მარჯვეთ უნდა მოვიქცეთ; ჩვენ უნდა გავაუმჯობესოთ ჩვენი ფინანსის მდგომარება, რომელიც უფha angle dogadomandodos, grang haddo; პაპა უნდა ამოეფხენათ იტალიანელების ხსოვნისაგან; ჩვენ შეგვიძლიან მკვიდრათ დავფუძვნდეთ რომში მხოლოდ მაშინ, როდესაც კათოლიკების სარწმუნოებისაგან სრულებით ხელს ავიღებთ!"

333003603.

ის ამბავი, რომ იტალიის მართებლობის წინადადებით, მაძძინი შვეიცარიიდგან გააგდესო, მართალი გამოდგა. 7 მაისის შვეიცარიის პავშირის სხდომაში სთქვეს: "რომელიმე გაზეთებში იყო ცნობა, ვითომ იტალიის მმართებლობამ მიჰმართა შვეიცარიის კაეშირს, რომ მაძძინი და იმის მომხრეები გაეგდო შვეიცარიიდან (ლუგანოდგან), რადგანაც ჩტალიაში არეულობა სულ ამათგან ჰხდება ხოლმე. მს არეულობა მოჰხდა უფრო მილანში. გაზეთები იმაში ტყუიან, რომ ვითომც იტალიის მმართებლობას პავშირისათვის ეთხოვნოს მაძძინის გაგდება. მართალია იტალიის ელჩმა აცნობა ძავშირს არეულობის ამბავი თავის სამშობლოში, მაგრამ თხოვნით კი არაფერი არ უთხოვნია. თვითონ აავშირის მმართებლობამ უწინვე მიიღო რომელიმე საშუალოებაები, რომ თავის მეზობელთან (ჩტალიასთან) დაიცვის კარგი განწყობილება. - მომხდარი ფაკტების განხილვის შემდეგ კავშირის მმართებლობამ დასდო შემდეგი გადაწყვეტილება: იოსებს მაძძინის და ყველას, ვინც მილანში უკანასკნელ არეულობის შემდეგ გამოიქცნენ იტალიიდგან ტესსინოს კანტონში, აღეკრძალებათ ყოფნა იმ კანტონებში, რომელნიც მდებარებენ **ი**ტალიის სამძღვრებისაკენ და თვითონ მაძძინის აღეკრძალება ცხოვრება მაადისა, შენევისა, ზოლოტურნისა, ნევშატელისა, ბერნისა და ბაზელის კანტონებში. ბმ გადაწყვეტილებას აცნობებენ ამ კანტობების მმართველებსა და შვეიცარიის კავშირის ოფიციალურს გაზეთშიაც გამოაცხადებენ".

ന്ധിയായാത്വ.

Jონსტანტინოპოლი, მაისის2-b. ბხლა ძალიან სწრათათ შლიან იმ თესალიის zahl, hadgang Boligs badghdago-Mbdaლეთის შეტაკების დროს. ბპრილის თხუთმეტში შვიდი ბატალიონი უკანვე გაგზავნეს ძოსტანტინეპოლში და სმირნაში; გემებსაც მეორეთ ელიან პოლოში, რომ იმითი დანარჩენი ჯარი გადაიყვანონ. თითონ თესალიის ჯარსაც სამშვიდობო მდგომიარებას აძლევენ.

რალი ასან-ფაშაც დაბრუნდა ლარისიდგან ეშოვნა ეს ფული? ზოგიერთი იტყვის, რომ მონასტერში; ბბდულ-ძარუმ-ფაშა ჯერ ისევ რათ იღებდა, თუ მიცემა არ შეეძლოო; ამის ლარისში არის დარჩენილი. ამ ცოტა ხანში ეს იყო ეოლოში შინ წამგზავრებული ჯარის დასახედავათ. ორი ბატალიონი მილიციიდგან, რომლებიც სალონაკში იყვნენ, ერთი წავიდა შინ და მეორესაც მალე დაითხოვენ. ბლბანის ჯარიც ზოგნი დათხოვნილები არიან. **ო**სმალეთის მმართებლობა ცდილობს, რომ დააბოლოვოს საქმე: ვინ არის საბერძნეთის ქვეშევრდომი და ვინ არა. ბმგვარათ თესსალიის მაზრის უფროსმა გამოსცა ბრძანება, რომ ვინც იანინის მცხოვრებმა თავი დაანებეს ამ ქალაქს საბერძნეთ — ოსმალეთის შეტაკების დოოს (რადგანაც ისინი რაცხდნენ თავიანთ თავს საბერძნეთის ქვეშევრდომათ), იმათ რვა დღის განმავლობაში ან ოსმალეთის ქვეშევრდომობა მიიღონ, ან სრულებით თავი დაანებონ ოსმალეთსაო. ოსმალეთის მმართებლობა მაშინვე რაცხდა იმათ თავიან ქვეშევრდომათ, როდესაც ისინი ქალაქიდგან გადიოდნენ. —

6000365333380

(პეტერბურღში მიღებული)

პარიჟი, 6 (18) მაისს. გუშინდელი უკანასკნელი აღმომრჩეველთ კრებაება მშვიდობიანად დაბოლოვდნენ; არა ვითარი არეულობა ad ohmu sh amaboshs. -

მაღრიღი, მაისის 15-ს. პორტესების კრება შეუდგა მე 34 კონსტიტუციის მუხლის მოლაპარაკებას; ეს სტატია შეეხება მმართებლობის სახის არჩევას და სახელმწიფოს თავი პირის დანიშნვას. ზოგი აზრს აძლევდა, რომ ეს საქმე საერთო ხალხის ხმით გადასწყდესო, მაგრამ ეს აზრი არ მიიღო კრებამ 156 ხმის 73 ხმაზე უმეტესობით.

ლონღონი, მაისის 17-ს. "Times "ში არის დაბეჭდილი ცნობა შილადელფიიდგან გუშინდელი რიცხვიდგან, რომლიდგანაც სჩანს რომ **პ**უბაზე არეულობა იკლებსო. **მ**სავე დეპეშა გვაცნობებს ძაეშირის მმართებლობის განკარგულებას, რომელიც უბძანებს თავიანთ თანამდებობათ ზღვის ეკსპედიციები, რომლებიც მიდიან ძუბაში არეულობის მისაშველე. ბლათ, იმათ ნუ გაუშვებთო.

(ტფილისში მიღებული)

19 მაისს "მოსკოვის უწყებაები" გვაცნო ბებენ, რომ რუსის ელჩმა ამერიკაში მიულო. ცა გენერალ ბრანტს შეერთებული შტატების პრეზიდენტობა. —

പാട്രെ പാഥകവേധക്കു പാട്രെയുട്ടെ പാട്രെയു 85. My 5658

იმის გარდა, რომ გლეხ-კაცი აძლევდა ყოველის ფერს საჭიროს მებატონეს, ინახავდა თავის სახლობას დღიურის მუშაობით, გლეხკაცი იხდიდა სახელმწიფო ხარჯსაც. — საიდან უნდა გადაეხადა იმას ეს ეალდებულება? რასაკვირველია, მამულის შემოსაელიდან. — მაგრამ, ჰქონდა იმას მეტი შემოსავალი, რომ ისიც გადაეხადა? ჩვენ ვიცით რომ თითქმის უკანასკნელ ქონებას აძლევდა თავის ვალდებულების ასასრულებლად და ხშირად იძულებულ იყო-აეღო ვალი იმავე სპეკულიატორებისაგან, რომლისაგანაც იღებდნენ პატონები და აძლევდა ისეთს სარგებელს, რომ თითქმის ერთი წლის ვენახის შემოსავალი მიჰქონდათ ფულის პატრონებს.—მაგალითად, ს. ერთის თუმნის სარგებელში მიეცეს ორი კოვიანგარიშოთ, ვნახამთ, რომ გლეხ-კაცს ართ- ბევრჯელ სწორეთ გასაოცარია; ასე მოტყუ-

ამ კორპუსის შტაბი და თავს—მსვლელი გენე- მევდნენ 40% სარგებელს.—საიდან უნდა ება ხალხისა ერთის კაცისაგან როგორ შეიძთქმა ადვილია, მაგრამ თუ მიეხედეთ გარემოებას, დავრწმუნდებით, რომ გლეხ-კაცი ისეთს გაჭირებულ მდგომარეობაში იყო ხოლმე, რომ თუ არ აეღო, უფრო მომატებულს წასაშინელის სარგებლით ფული. — ბევრი ამისთანა გარემოებები ისეთ ნაირათ მოქმედობდნენ როგორც გლეხ-კაცებზე, ისე მებატონეებზე, რომ უთუოთ უნდა ვალში ჩავარდნილიყვნენ. — რომელი სოფელიც უნდა ავიღოთ, მეტადრე გორის უეზდში, ყველგან ვნახავთ, നമ്പർ മന്ന്യർ-പ്രാഗ്ര ദാന്നുവം.—

> ბხლა ვნახოთ — სცდილობდნენ, რომ რომელიმე საშუალებით გაესწორებინათ თავისი გარემოება? სარგებლობდნენ — თუ არა იმ საშუალებით, რომლებიც შეიძლებოდა ადვილათ შეეძინათ, ან რომლებსაც უჩვენებდა "სასოფლო მეურნეობის საზოგადოება" (ინщество сельского хозяйства)? — Здов довоборვათ ჩვენ უნდა ვისარგებლოთ მხოლოდ ერთი მასალით, რომელიც ხელში გეაქეს, ესე იგი, ჟურნალებით, გამოცემულნი "სასოფლო მეურნეობის საზოგადოებისაგან", თუმცა იქნება ამათაც სრულიად არ დააკმაყოფი-

ლოს ჩვენი მკითხველები. -

1858-სა წ. "სახლის მეურნეობის საზოგადოებამ" გამოიწერა 600 ეკზემპლიარი უენის და ფრანკის აპარატები, რომლითაც შეიძლებოდა გადაერჩინათ ყურძენი სნეულებისაგან - ნაცრისგან, როგორც ჩვენ ეუწოდებთ. —ამ ექესას ეგზემპლიარებში იყიდა მთელმა საზოგადოედამ მხოლოდ 6 მან. 23 კ. തറതനു ეგ ზემპლიარის ფასი ათ ათ შაურათ რომ ვიანგარი შოთ, ვნახამთ რომ გაისყიდა მხოლოთ 12 ეგზემპლიარი. — ბქედან ჩვენ შეგეიძლიან გამოვიყვანოთ ის აზრი, რომ საზოგადოებაში ორი ან სამი კაცი ძლივს იპოვებოდნენ, რომელთაც სურდათ მამულის გაუმჯობესობა.—შემდეგაც ბევრჯელ გამოუწერია "სახლის მეურნეობის საზოგადოებას" მრაეალი სასარგებლო მაშინები, მაგრამ მაშინების მყიდველი არავინ ჩნდებოდა და "საზოგადოება" იმ გვარათ უნდა მოქცეულიყო, რომ ეთხოენა ზოგიერთი მართებლობის პირებისათვის შემწეობის მიღება. — მართლათაც ამ საზოგადოებამ გაუგზავნა ქუთაისის გენერალგუბერნატორს ბიორგი მრისთავს (1859 წ). და მრევნის გუბერნატორს, გუთნები, რომ გადაეცათ ისეთი მემამულებისთვის, რომელთაც სხვაზედ მეტიც ესმოდათ და მომატებუx03. №3). — როგორც სახნავი მიწა იყო უყურადღებოთ, ისე ბოსტნეულობაც და ბაღებიც იყვნენ უყურადღებოთ მიტოვებულნი. — "ბალების პატრონებში იპოვებიან ხანდისხან საკვირველი კაცები! ზოგი უბრძანებს ხეხილის ჩარევას თავის ბალში, და მერე ზედაც აღარ შეხედავს ხოლმე შემოდგომამდინ, ვინამ არ ango chem bomol anyhogolo. — bengo sadenal, რომ რამდენიც მომატებული ხეხილი იქნება ჩარგული ბაღში, იმდენი მომატებული ხილი მოვაო, და ისე რგავს, თითქო მძივი დაუფანტაესო, და შემდეგ ჩივის რომ ხილი ცოტა მოუვიდა და ისიც არ ვარგაო. — ზოგი ისეთი გულ-კეთილი და შემბრალებელი კაცია, რომ ეცოდება უსარგებლო ტოტის მოჭრა, რომელზედაც რამდენიმე დლის შემდეგ ჩნდება ან ლოკოკინა, ან რომელიმე ჭია.—იმათში (მემამულეეშბი) ისეთებიც იპოვებიან, რომელიც შემოავლებენ თავის ბაღს გარშემო ძვირფასს ლობეს, და რომელთაც არ ენანებათ ფული ძვირფასი ხეებისთვის, მაშინ როდესაც კარგს ბხალქალაქს, ბევრჯელ მინახავს, რომ მარტო ბოძს კი ვერ აყიდვინებიმ ხეების მისადგმელათ. — ჩვენი ხალხი ისე ენდობოდა და ენდოკა ტკბილი. — 00 ითო კოკა ორმანეთათ რომ ბა სხეის ქეეყნის კაცს, მაგ. ფრანცუზს, რომ

ლება". — ბევრჯელ ყოფილა მაგალითი, რომ ჩვენთან მოსულნი ფრანცუზები სამეგრელოში და იმერეთში აგროვებდნენ მრავალს გარეულს მცენარს და აქ თბილისში, ან გზა და გზა ჰყიდნენ, როგორც ძვირათ საშოვარს ძვირფასათ... და უხაროდათ (მყიდველებს) გებაში იქნებოდა; მაშასადამე უნდა ესესხა იმ მოპოვება უკურკო ქლიავისა და ალუბლისა, ვაშლისა და მსხლისა, რომელიც ისხმენ ხილს ყმაწვიende angologamol . - de agona goloოცარი ფაკტები ჩვენს მებაღეობაში ისე ხში-നറാ, നമ്പി രാത്യതാധ ാന "മുറർന്നൂരാ",(3an. Kab. Об. Сельск. Хоз. №6, 1859 Г. Созопо т—въ) 608 ჩეენი საზოგადოება ყურს არ უგდებდა და არა სარგებლობდა ზოგიერთი მამულის პატრონის გამოცდილობით.—**რ**ოგორც მზრუნველობა და მეცადინეობა ჩვენის "სახლის—მეურნეობის საზოგადოებისა" იყენენ უყურადღებოთ მივარდნილი ჩვენის საზოგადოების გულგრილობის გამო, ისე ზოგი ერთი კერძო კაცის გამოცდილება არ მოქმედობდა ჩვენს მებატონეებზე. — ქართლში, ჩმერეთში აღმოჩნდნენ ორიოდე კაცები, რომელთაც გამართეს ზოგმა ბოსტნეულება და ბაღები, ზოგმა ფერმები; სცდილობდნენ უკანასკნელ შეძლებამდინ, რომ უფრო უკეთესს მდგომარეობაში მოეყვანათ თავისი მამული, მაგრამ იმათმა შრომამ და გამრჯელობამ ვერ გააღვიძა ჩვენში ვერც მზრუნველობა მომავალზე და ვერც სურვილი მუშაობისა.— იმერეთში, ს. 3არტიხეს (სადაც ავი რილა ერთვის რიონს), Mesomado იყიდა 5,000 დესიატინა 10,000 დღიური)მიწა 1), რომლის უმეტესი ნაწილი იყო დაფარული ტყით. ამ ადგილას იმან გაკაფა რაოდენიმე დღიური, და შეუდგა სახლის მეურნეობის დაფუძვნებასა.—ბამოიწერა ზოგიერთი მაშინები, პირუტყვები, დაიბარა სამზღვარ გარეთიდან მცოდნე പ്രാധ്യാർന ത്ര വർത്താ വർ വരുവന്നാധ ചെയ്യാർ പ്രവാത്യം ლი ფერმა, რომლის შემოსავალი სრულებით ამოისყიდის მოკლე ხანში იქ ჩაფანტულ კაპიტალს. - ზემო ქართლში (ბორის უეზდში) უფ. სულხანოემა გეიჩვენა, რის შესრულებაც შეიძლება ჩვენს საქართველოში. — მართალია, იმისოანა შესანიშნავი ჯერ არა აქვს რა იმას თავის ბაღში, მაგრამ იმისი მეცადინეობა გვიმტკიცებს, რომ მომავალში ჩვენი შრომა არ იქნება დაკარგული, თუ კი ვისარგებლებთ სხვის მაგალითებით: შემდეგ თბილისის უეზ-രൂപാദ്ര മാനമാക്കാ മാക്യമ് ഉവനാന് മാക്യം რომლის გაკეთება პირეელ წელიწადებში dsლიან გაუძნელდა, მაგრამ თავი მაინც არ დაანება, რადგანაც იცოდა, რომ მომავალში ამ ლი გაელენაც ჰქონდათ საზოგადოებაზე საქმიდან საზოგადოებასაც სარგებლობა ექნე-(1859-го г. Записки Кавк. Общ. Сельскаго доже; до водо дохотого подо зофото двотрში, როგორც ჩვენი საქართველო, სრულებით საკმაო იყო საზოგადოებისათვის, რომ ენახა, გამოეკითხა, ყოველი საჭირო ცნობები და შემდეგ თითონვე შესდგომოდა თავის მამულის შემუშავებას. — მაგრამ ამისთანა მაგალითებმაც ვერა უშველესრა: როგორც უწინ, ისე ეხლაც არსობს ჩვენში დაუდევნელობა და ზარმაცობა. — რა სარგებლობა აქვს კაცს ამ ბაღებიდან და ფერმცბიდან? ამის პასუხათ მე წარმოვადგენ მხოლოდ ციფრებს, რომ თითონ მკითხველი მიხვდეს, რა სარგებლობაც მოაქეთ. — მარტო ხილის შემოსავალი Oხინვალში (ბორის უეზდში) და ხერთვისში (ბხალციხის უეზდში) ყოველ წელიწადს თითო სოფელში 5,000-6,000 მანეთამდინ მიაწევს. ჩვენის ქვეყნიდამ მარტო ეს ცნობა შევკრიფეთ. _ ზოგიერთი მკითხველებისათვის ეს ცნობა ძალიან ცოტა იქნება, რადგანაც არ ეცოდინება რა შემოსავალი შემოაქვს ხილს; ამის მიზეზით მე ვაჩვენებ იმათ სხვა ფაქტებსაც. ობერგეიმში (ბერმანიაში) იყიდება 5,000— 10,000 მანეთის; ზოგიერთ სოფელში 40,000 მანე. მეტი. — თავადი ტუნი, რომელსაც ბაღი

¹⁾ Записки Кавк. Общ. Сельск. Хоз. 1862 г. N2

გაიტანეს 780,000 გამხმარი ხილი. 2) ჩვენშიაც მოაქვთ მრავალი გამხმარი ხილი საზღვარ გარეთიდამ, მაშინ როდესაც ჩვენი ქვეყანა ისეთ პირობებ შუა არის ჩავარდნილი, რომ ჩვენ უნდა გაგექონდეს აქედან. ბაგემეისტერის ანგარიშით, პახეთის ვენახებში მოდის წელიწადში $1^{1/2}$ მილლიონი ვედრო ლვინო; უჭირავთ ადგილი ვყნახებს 7,500 კვადრატი დღიური... თითო ვედრო ღვინო ვიანგარიშოთ 1 მან. და 50 კაპ. — შესდგა მთელის წლისა შემოსავალი 2 მილიონი და 250 მან. ეს მაგალითი გვიმტკიცებს, რომ ჩვენი მხარე ბუნებითად ძალიან მდიდარია. _ 3ენახებს ჩვენ ვხედავთ ისევ იმ დგომარეობაში, რომელშიაც იყო რამდენიმე წლის წინათ. მომატებული მოვლა რომ ჰქონდესთ, ეჭვი som show, had ghow ahoo, bodson door შემოსავალი გვექნება.—

ბმის შემდეე, მე ვგონებ, საჭირო აღარ არის მის გამეორება, რაცა ესრქვი "დროების" 44-ს ნომერში, ესე იგი რომ ჩვენთვის საჭიროა ურთიერთის შემწეობა.— პოველი კაცი, ვინც კი ცოტათი დაფიქრდება, მიხედება, რომ ჩვენ კერძო კაცებს არა გვაქვს შეძლება და სიმდიდრე, ვართ ჩაცვინული სიღარიბეში.

ჩემის ფიქრით, საშუალება, რომლითაც შეიძლება გადაერჩეთ ამისთანა გარემოებებს, მდგომარეობს ასსოციაციებში, რომლებიც ეკუთენის საკუთრად მეურნეობას.—

ხალხის გამდიდრება მაშინ შეიძლება, როდესაც ხალხის საშუალებას აქვს იმისთანა მიმართულება, რომელიც გამოიხმობს სასოფლო მეურნეობის გავრცელებას.— სასოფლო ეურნეობა შეიძლება დავარქვით იმ მეურნეობას, რომელიც არის დაფუძნებული ბუნებითი საგნების სწავლაზე, 'მეუცთომელ ანგარიშზე. — ~~რ~~ოდესაც ხალხის შრომა არის მიცეული იმისთანა ნივთების შემუშავებაზე, რომელიც აკმაყოფილებს მხოლოდ გაფუჭებულს გემოვნებას, მაგალითად მდიდრული ტანთსაცმელი, როდესაც მომატებული ნაწიიი ხალხის სიმდიდრისა იხარჯება უსარგებლო საგანზე, მაშინ როდესაც პირველი საჭიროება ხალხისა, როგორც მიწის შემუშავება, სასოვლო მეურნეობა რჩება უყურადღებოთ და ამით დროს მომდინარეობით ხალხს უფრო უფრო აკლდება ნამდვილი მოთხოვნილების საჭიროების დაკმაყოფილება, მაშინ გავიმეორებ, არ შეიძლება, რომ ხალხის გონებამ ა სწავლამ მიიღოს წარმატება; მისთვის რომ ხოდესაც საზოგადოებაში მომატებულათ გავრცელებულია დაკმაყოფილება მხოლოთ ფუჭებულის გემოვნებისა, მაშინ მომატებუ ლი ნაწილი მშრომელი კაცებისა იქნება მიქსეული მხოლოდ ამ გემოენების დასაკმაყო. ილებლად და სხვა სასარგებლო საქმე, რომელსაც მოზდევს ნამდვილი გამდიდრება, როგორც ნივთიერებითის, ისე ზნეობით და გონებითის შესახვედრობაში - რჩება უკან და მიწის შემუშავებაშიაც არიან გართულნი იმდემშრომელნი კაცები, რომკლთაც შეუძლიმოიყვანონ იმდენი პური, რომ ხალხისთეის საკმაო იყოს. — ბმის გამო ჩეენ ჯერ უნდა ეცვადოთ, რომ ხალხში გავრცელდეს ნივთიერებითი სიმდიდრე, რომელზედაც განსაკუთრებით არის დამოკიდებული გავრცელება რო-

გორც ზნეობისა, ისე გონებისა. ჩვენ, ეჭვი საშუალებითაც გავიმაგრებთ ფეხს კაცობრიობის მოძრაობაში; ამის გამო ჩემის ფიქრით, დრო არის მიეხედოთ სასოფლო მეურნეობას. — 0ქ, სადაც კაცის შეძლება ვერ გასწვდება მამულის შემუშავებას, ვეცადოთ რომ მოვიპოვოთ ამხანაგები და შეერთებული შრომით მოვკიდოთ ხელი უსაჭიროესს საქმეს.—

თუმცა ჩვენ ზევითა ესთქვით, რომ უნდა გავმართოთ საკუთრად სასოფლო მეურნეობის ასსოციაციები, მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ზოგიერთი ამ გვარი ასსოციაციები, ჩვენთვის ეხლანდელ-დროში შეუძლებელი იქნება და ამის მიზეზით უნდა დავიწყოთ იმ ასსოციაცების დაფუძნება, რომლებიც უფრო შეეთანახმება ჩვენს სწავლას და გარემოებას.—**შ**ემდეგ, როდესაც გამოიცელებიან გარემოებები და შეგვეძლება შეუდგეთ უფრო ძნელ საქმეს, მაშინ უნდა დავიწყოთ სხვა ასსოციაციების გამართვაც.—

ბსსოციაციას შეადგენენ რამდენიმე წევრ.

ნი, რომელთაც მოისურვეს რომელიმე სასარგებლო საქმის აღსრულება. — მაგრამ რადგანაც ყოველი საქმის დაწყობისათვის საჭიროა მატერიალური ღონის ძიება, ამის გამო ასსოციაციის წევრები ურთიერთის თანახმობით, ერთმანეთში აგროვებენ იმოდენა ფულს, რამდენიც საჭიროა პირველ დაწყობისათვის. შოველ ასსოციაციაში არის დებულება, რომელიც მოითხოვს, რომ ყოველმა კაცმა, როდესაც ირიცხება ასსოციაციის წევრათ, უნდა შეიტანოს პირველათვე დანიშნული ფული; ჯერ უნდა შეიტანოს ასრედ წოდებული პირ-39 ლ-დ რო ებითი (единовременный) доსატანი ფული, რომელიც შეაქვს მაშინ, როდესაც ჩაირიცხება წევრათ. — მაგრამ რადგანაც ზოგიერთისთვის ერთათ შეტანა ამისი ძნელი იქნება, ამის გამო ასსოციაციებში არის მიღებული ჩვეულება, რომელიც ნებას აძლევს ყოველ წევრს, რომ ეს პირველ დრო. ებითი შესატანი შეუძლიან შეიტანოს ასსოციაციაში ნაწილ-ნაწილათ. — ბსე მაგალითად, თუ ასსოციაცია მოითხოვს, რომ პირველდროებით შესატანი უნდა იყოს 10 მან., შეიძლება ეს ერთი თუმანი ისე დაიყოს, რომ წევრმა ყოველთვეს შეიტანოს 3 მან. ან ნაკლები, ვინამ სრულად არ შესრულდება 10 მან. — მეორე მოვალეობა წევრისა არის, რომ უნდა შეიტანოს ცნობილი სუმმა ყოველ თვეს, ამას ჰქეიან საყოველთვეო შესატანი (ежемъсячный); эд ഗ്രാർപ്പെ താരം പ്രാദ്രാദ്ര താരുപ്പാതിരുക്ക ლია ასსოციაციებზე.--ზოგიერთს ასსოციაციებში წევრებს შეაქვთ ყოველ თვეს 10 კაპ. ზოგან კი 20 კ. ერთის სიტყვით ამის დანიშვნა წევრების შეძლებაზეა დამოკიდებული. ამ დანიშნულ ფულების შეტანა უნდა მოხდეს ყოველთვის დანიშნულ ვადაზე, რადგა ნაც თუ თავის დროზე არ შეიტანეს, შეიძლება საქმე დაბრკოლდეს, და წარმატების მაგიერ, შედგება. - აქ უნდა ესთქვათ, რომ საყოველ-თვეო შესატანი ფული სამუდამოთ საქიროა მხოლოდ იმ ასსოციაციებში, რომლებსაც უწოდებენ "შემნახველ კასსას" (ინерегательная касса), эб "ურთი ერთის შემწეmon довов " (касса взаимнаго вспомоществованія) და სხ.—ბმ კასსებში საყოველთვეო შესატანი იმისთვის არის საჭირო, რომ ამისთანა ასსოციაციებს არა აქვთ მხედველობაში აღებ-მიცემობა, ვაჭრობა, რომლითაც შეიძლება სიმდიდრის მოპოვება.—მს კასსები დაფუძნებულნი არიან საკუთრად ღარიბი მუშე-മെപ്പാത്യാര്യ, നമ്മിയ്യാര്യ പ്രാച്ചില് വായ വായ വുട്ടുന്നു പ്രാച്ചിച്ച വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു പ്രവുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ങ്ങ് വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ടുന്നു വുട്ട ბით შესანახავათ, რადგანაც ერთს კაცს არ შეუძლიან თითო გრო'იობით ფულის გადადება და ისე მოაგროვოს შემდეგისათვის საცხოვრებელათ საკმაო ფული, მაშინ როდე-

თითო გროშს, მოგროედება საკმაო ფული, აღარ არის, უნდა მიემართოთ მთელი ჩვენი რომელიც უფრო ადვილი შესანახავი იქნეშეძლება და ძალა იმისთანა საქმეს, რომლის ბა.—ბარდა ამისა კასსა აძლევს შემწეობას, როდესაც ესენი ან ავათ არიან, ან სხვა გაქირებულ მდგომარეობაში ჩავარდებიან. __ ამ კასსაა, აქეს მხოლოდ ორი საშუალება ფულების მოგროეებისა, რომელზედაც ჩვენ ზევით მოვილაპარაკეთ. - "თამისოთ იმას არ ექნებოდა არაფერი ღონის-ძიება, რომ აესრულებინა თავისი განზრახვა; —მაშინ როდესაც სხვა ასსოციაციებისთვის საყოველთვეო შესატანი საჭიროა მხოლოდ პირველ ხანებში, რომ როგორმე დაიწყონ საქმე; შემდეგ როდესაც დაიწყობენ ვაქრობას, აღებ-მიცემობას, შეიძლება ამ ვაჭრობით საკმაო მოგება შეიძინონ და მოგებული სუმშიდამ გადაზღონ ცნობილი ნაწილი საზოგადო საჭიროებისთვის; — და ამის შემდეგ მოსპონ საყოველთვეო შესატანი, და მხოლოდ გამოართვან ასსოციაციაში შემსელელს კაცს, მხოლოდ პირეელ-დროებითი შესატანი ფული. — ზოგიერთ ადგილებში, როდესაც წევრებს არა აქვთ იმოდენა შეძლება, რომ დანიშნულ დრომდინ მოაგროვონ საჭირო ფული, მაშინ ასსოციაციის წევრები ურთიერთის თანხმობით გამოსცემენ აკციებს, რომლის ფასი იმათზეა დამოკიდებული.—ბქციებს აქვთ სხვა და სხვა ფასი:—ზოგი ფასობს ხუთ მანეთათ, ზოგი ასს მან. — როგორც სარგებლობენ აქციებით, მკითხველი დაინახაეს აქ წარმოდგენილი მაგალითიდამ. —

> ბსსოციაციის წევრათ უნდა მიიღებოდეს ყო.ველი კაცი, როგორც გლეხ-კაცობა, ისე თავად-აზნაუხობა. — ბსსოციაციაში წევრათ არ უნდა იყოს განსაკუთრებით არც თავადი და აზნაური და არც გლეხ-კაცი. — შამისოთ ჩვენს ხალხში იქნება ისევ ის განყოფილობა, რომელიც აისობს ეხლაც ამ ორს მხარეს შუა.—როდესც ასსოციაციაში მიიღებიან ერთიც და მეორეც, მაშინ ამათ შუა გაერცელდება ერთობა, ნდობა, რომელნიც საქირონი არიან ჩვენი ცონომიური წარმატებისათვის. შკეთესათ გაიცნობენ ურთიერთის საჭიროებას, ექნებათ ერთი საზოგადო ინტერესი და ამით უფრო აღვილათ და სწრაფათ მიაღწევენ უკეთეს, ცხოერებამდინ და განათლებამდინ.

ჩვენ ახლა უნდა ვსთქვათ რამოდენიმე სიტყვა ზოგიერთა საგანზე, რომელიც შეეხება ასსოციაციის დწყობილობას.—

ბსსოციაციისთვის საქიროა არა მხოლოდ კაპიტალი, არამედ ამისთვის აგრეთვე საჭიროა ნიხილვენ ყოველ გარემოებას, განიხილვენ ყოველ საშუალებას, რომლითაც უნდა დაიწყონ საქმე, სწეიენ თავისთვის კანონებს. ბევრჯერ რამდენიპე კრება უნდებათ ამ კანონების დასაწერათ; ამ კანონებს უნდა ემორჩილებოდნენ წევრნი.— **ძ**ანონი უეჭველათ უნდა შეეთანახმებოდეს იმათ გარემოებას. შემდეგ, როდესაც ყოველი საქმე გათავებულია, შეუდგებიან იმ პირების ამორჩეეას,რომელთაც უნდა ადევნონ თვალი ასსოციაციის საქმეს და აღასრულონ ის მოვალეობანი, რომლებსაც მოითხოვს დებულება.— ბმორჩეულნი პირები წარუდგენენ ანგარიშს დანიშნულ დროზე მთელ საზოკადოებას; აცნობებენ რაც საჭიროა წარმატებისათვის და შემდეგ საზოგადო კრებაში წეერნი სჯიან ამ საგანზე. — უოველ წევრს აქვს უფლება ადევნოს თვალი ამოჩეულ პირების მოქმედებას და, თუ შენიშნა რომელიმე მრუდობა, აცნობოს საზოგადო კრებას. — ჩვენ ეს უკანასკნელი სიტყვები ყოველთვის მხედველობაში უნდა გვქონდეს, მისთვის რომ როდესაც რომელიმე საქმე სრულდება დაუფარავათ და ყოველი ცხადათ ხედაეს ამორჩეულ კაცების მოქმედე-

მოტყუება, რადგანაც საზოგადოება მალე შეიტყობს და სასტიკათაც გადაახდევინებსლეეეეს თვითოეულ წევრს არას ფერი უფლება არ უნდა ჰქონდეს, გარდა იმისა, რომ ადევნოს თვალი ამორჩეული კაცების მოქმედებას; მისთვის რომ თუ მართლა წევრ მისცეს სრული უფლება, მაშინ შეიძლება ყოველმა წევრმა შეაბრკოლოს საქმე, ცუდათ ისარგებლოს თავისის უფლებით და ხშირათ ამის დასასრული იქნება ასსოციაციის დაშლა. _ 0უ მართლა წევრმა შენიშნა რომელიმე მოქმედება ცნობილ კაცს, მაშინ იმისივე ინტერესი მოითხოვს და იძულებული უნდა იყოს, რომ წარუდგინოს საზოგადოებას თავისი შენიშენა, აზრი, - და შემდეგ თვითონ ეს კრება განიხილავს ამ შენიშნულს მოქმედებას. ბსსოციაციაში ამორჩეული პირები ასრულებენ სხვა და სხვა თანამდებობას; ზოგი ასრულებს კასსირის თანამდებობას, ზოგი დიhosemands os bb. - man ghow shungasციაში ერთი და იგივე ამორჩეული კაცი აღსრულებს რამდენიმე თანამდებობას, რადგანაც ცნობილ დროს საჭირო არ არი, რომ შრომის დაყოფილება სისრულეში იყოს მოყვანილი. —

ბსსოციაციებში არის შედგენილი საზოგადო მართველობა, რომელსაც წარუდგენს ამორჩეული პირი თავის მოქმედების ანგარიშს; ეს საზოგადო მმართველობა ადევნებს თვალს ასსოციაციის ყოველ საქ-Bol. - Ob botagoon domoggamado Pohygoagos ongol sogsmodb bobagsen ingბას. — ბმ კრებაში უნდა დაესწრენ ცნობილი რიცხვი წევრებისა. — ბმ შემთხვევისთვის წინათვე, როდესაც განიხილეენ კანონებს, უნდა გადასწყვიტონ — რამოდენი რიცხვი უნდა მოგროედეს საზოგადო კრებაში, რომ ეს კრება იყოს კანონიერი, ანუ ამ კრების გარდაწყვეტილება აღარ შეიცვლებოდეს. — ეს საზოგადო კრება უნდა მოგროედეს, ჩემის ფიქრით, ყოველ ოთხს ან სამს თვეში ერთხელ, რადგანაც ამ ხნის განმავლობაში საკმაო საქმე მოგროედება, რომელიც მოითხოვს გან-

ბმორჩეულ პირებს რასაკვირველია ეძლევათ ჯამაგირი, თუ ასსოციაციას აქვს იმოდენა შემოსავალი, რომ ჯამაგირის მიცემა შეუძლია. — როდესაც ასსოციაციას არა აქეს სამყოფი შემოსავალი, მაშინ საზოგადო კრებამ უნდა ამოირჩიოს იმისთანა კაცები, რომელთაც შეუძლიანთ თავისის ხარჯით ემსახურონ რამდენიმე ხანს საზოგადოებას, რომ მმართველობა.—ბმის მიზეზით წევრნი იკ- შემდეგ შეიძლებოდეს ჯამაგირის მიცემაც. რიფებიან საზოგადო კრებაში. — ბქ ისინი გა- ზოგიერთ ადგილას ამორჩეულ პირებს წინათვე უნიშენენ ჯ:მაგირს; მაგრამ ზოგან კი ാന്നി മന്ത്യർത്വന വി ച്നാട് പ്രാദ് നായി പ്രാദ്യാദ്യം რის მაგიერ, უნდა ეძლეოდეს ცნობილი პროცენტი კაპიტალის ყოველ დატრიალებაზე, რომელიც არის დანიშნული ვაჭრობისთვის, ესე იგი რომელსაც ჰქეიან მოძრავი კაპიტალი (оборотный капиталь).— ამ ჩვეულებას აქვს ის ლირსება, რომ ამორჩეული კაცი უფფრო სცდილობს მომატებული შესძინოს ასსოციაციას, მისთვის რომ რამდენათაც მომატებულათ დატრიალდება წელიწადში კაპიტალი, იმდენათ მეტი სუმმა ერგება ამორჩეულპირს. — ე'ა ჩვენ მხედველობაში უნდა გექონდეს, რადგანაც სჯობს, ჯამაგირის მაგიერ, თუ შეიძლება ეს ჩვეულება მივიღოთ, თუ როდისმე გაკეთდა ჩვენში ასსოციაცია. — ეს ჩვეულება სასარგებლოა, როგორც ამორჩეულისთვის, ისე საზოგადოებისთვის, რადგანაც ამორჩეული უფრო დიდის ბეჯითობით მოეკიდება საქმეს. — ბმორჩეულის ინტერესი არის, გარდა დივიდენდისა, რომელიც ერგება ასსო-<u> ციაციიდამ (დივიდენდზე ჩვენ შემდეგ მოვი-</u> ლაპარაკებთ) ჰქონდეს მეტი შემოსავალი, რომელიც ექმნება მაშინ, როდესაც თვიბას, მაშინ ეს ამორჩეულნი პირები უფრო თონვე აქვს რომელიმე ინტერესი, რომლის საც კასსაში რამდენიმე ასსი კაცი რო შეიტანს ფრთხილათ იქნებიან და ვეღარ შეეძლებათ საშუალებითაც შეეძლება მეტი შემოსავლის

^{*)} ბულდენი — 64 კაპეიკი.

შეძენა.—მს ჩვეულება, მე ეგონებ, სხვა ჩვეულებებზე უკეუესია და ამის მიზეზით საქმის წარმატება იქ უკეთესი იქნება, სადაც ამას მიიღებენ.—მართლათაც, გამოცდილება გვიმტკიცებს, რომ ასსოციაციის საქმეს, სადაც აქეთ მიღებული ეს ჩვეულება, ამორჩეულნი პირები უფრო სინიდისიანათ და ბეჯითათ ას-

(შემდეგი იქნება).

808500.

(ნეკრასოვიდან).

ტუეში საცარცვად მე არ მივლია, 3ერც ქურდობასა შემწამებს ვერვინ; ჩემი სიცოცხლე დალუპულია ჩემი ბატონის ლამაზ ქალისთვინ.

ბატონის ბაღში ერთხელ ზაფხულსა

მე ვმუშაობდი და თან ვმდეროდი;

იქ მოსულიყო დარდი გულისა

და ყურს მიგდებდა-როგორ ვიმდერდი.

only descriptions dero don

ბევრი სოფელი და ქალაქებიც
მე დამივლია ჩემს სიცოცხლეში,
ბევრი მინახავს იქ ლამაზებიც;
მაგრამ იმას არ გავცვლი არც ერთში.

შავ თვალ-წარბა და თეთრ ყირმიზსა ქალს, შე შევყურებდი გაშტერებული! შე მისი ეშხი მიდუმებს ენას და მაწყვეტინებს ჩემსა სიმლერას.

საყვარლებისგან გამიგონია,

რომე მახინჯი ბიჭი არც მე ვარ, რომ ჩემი ლოკა რძე და ღვინოა, ხუჭუჭ თმიანი, დარდიმანდი ვარ!

რალაც იმედსა ვაძლევდი თავსა.... მაგრამ შევხედე ბატონის სახლებს და მომაგონდა ვინა ვარ მე და ვინ არის ისა.... ხელი მოვკიდე ისევ ჩემს საქმეს.

მას აქეთ ხშირად ის მოდიოდა

და დაჰყურებდა ჩემს მუშაობას;

ხან რას ჰყბედობდა, ხან იცინოდა;
"რამ მოგაწყინა?" მეუბნებოდა;

თავს გავიქნევდი დალონებულად

და არაფერსა არა ვეტუოდი.
"მომე გაშლს დავრგავ შენს მაგიერად;
"ზენ შეისვენე-მგონი დალალდი."

— ბლეხის შეწევნა ცოდეა არა არს.
მიირთვი ბარი, ბატონის ქალო!

და როს მართმევდა ხელიდანა ბარს,
ჩემ ხელზე ბეჭედს თვალი მთავლო.

"მისგანა გაქვს შენ ოქროს ბეჭედი! —მალე ბერდება, ვინც იცის ბევრი! "მიჩვენე მაინც—ერთიც შევხედო!" და თითში მსტაცა ხელები თეთრი.

მე არ ვაძლევდი ოქროს ბეჭედსა...

მაგრამ მახინჯი ბიჭი რომ არ ვარ, მს მომაგონდა და გულის დარდსა ბრვიცი-როგორ—კოცნა მივაკარ.

ამისა შემდეგ მებალეს ხშირად თავის სატრფოსთან უქეიფნია; ხშირად ჰკოცნიდა, იმლერდნენ ხშირად; ბევრი სიამეც გამოუცდია.

მაგრამ ზამთარიც შემდეგ მოვიდა როცა ხრუჭუნებს ფეხ-ქვეშ ყინული. და როც სატრფოსთან მიიპაროდა "მურდი!" იყეირეს და სტაცეს ხელი...

ბანსამართლებლად მე წამათრიეს... სირცხვილის გამო ხმას არ ვიღებდი; სამართებლითა თავი გამპარსეს, რკინის ბორკილი ფეხებს დამადეს....

პაი ვაგლახით იქ გამაგზავნესსიდანაც კაცი ძვირად ბრუნდება!...შერწმუნეთ, ძმებო! გლეხს არ შეჰშვენისპზნაურისა ქალის ყვარება.

പ്രാദ്യാക്യ വല്യാരു

მთავარ სამმართველოს წინადადებისა გამო ქ. მუთაისის ბუბერნიის სასამართლოში ამ წლის 3 ივნისს
იქმნება ვაჭრობა სიმონეთის, ზესტაფონის, ბელოგორის და მოლითის სტანციების შეკეთების თაობაზე.

3ასი პოდრიადისა ოთხას სამოცდა ათი თუმანი, ექვსი
მან. და 13 კაპეიკია (4706 მ. 13 კაპ). დანიშნუ-

აეგრობა დაიწყება თერთმეტ საათზე და გარაელაე სამზე.

პისაც ჰსურს რომ ვაჭრობაში გაერიოს, იმან დაწესებულ ღერბის ქაღალდზე უნდა წარადგინოს: 1) პასპორტი, ან სხვა რამ იმის ვინაობის დამამტკიცებელი ქაღალდი; 2) პოლიციიდან ქაღალდი, რომ იმას ხაზინასთან კარგათ შეუსრულებია უწინდელი პოდრიადები; 3) ამას გარდა იმან უნდა წარმოადგინოს გირაოთ საპოდრიადო ფულის მესამედის თანასწორი ფული, ესე იგი 1,568 მან. და 71 კაპ.

შოველს მსურველს შეუძლია ნახოს გუბერნიის სამმართველოში დილიდან ორს საათამდი ამ საქმისთვის საქირო პლანები, ანგარიშები და პირობაები.

პავკასიის ბქეთა მხრის პრიკაზის განკარგულებით ამ წლის 11 ივლისისთვინ დანიშნულია ვაჭრობა ქვე-ბატონეების მამულის გასასყიდათ პრიკაზის ვალის გარდასახდელად: 1) აზნაური იოსებ ივანეს ძის წინამძღვაროვისა; 1859 წ. 1750 მანეთში დაგირავებუ-მამული. მართა სარიდონოვისა— ზაიაშვილის ქალისა; 1858 წ. 1000 მანეთში დაგირავებულია ვენახი, წისქვილი, და დუშეთის უ., სოფ. ბხატანში-დუქნები 3) აზნაურის ელია სოლომონის ძის ეურქისტანოვის 1859 წ., 2500 მანეთში დაგირავებულია მისი მამული ბორის უეზდის, სოფელს თელაღგორს. 4) პოდპ. არუჩიკის კნ. ბსლან ნიკოლობის ძის თარხანმოურავის, 1860 წ. 2,000 მანეთში დაგირავეიულია მისი 3 ვენახი ბორის უეზდის სოფლებში ბხალქალაქს და პავთისხევს.—ბმ მამულის შეძენის მსურველს შეუძლია მიგიდეს დანიშნულ რიცხვს დუშეთის და ბორის უეზდის სამმართველოებში და ნახოს ზემოხხენებული გასასყიდი მამულების აწერა.

8720876087

სექერ და თეთრ ქალალდზედ დაბეჭდილი, ისყიდება მელიქიშვილის და კ. სტამბაში და სასულიერო სემინარიაში. შასი 30 კაპეიკი.

ndo8c	2 Action of the Same and and Same	დებულობით		ნამდვილ		უნდა დაიხა-		დარჩება	-00
	ბასავალთ სახელები.	უნდა დახა-		დაიხარჯა		რჯოს 1869		sh	103
Like al	to of Dad Super was a superior	4		20		Forman		zamozabo	ღება.
-03-0	Ago Supplement the Agost Control	ാഴുത്വയാപ്പ		tota reofissions		WOCO TEER		11111	
-201000	The Malitan tests to accept the	8.5.	353.	8.6.	353.	3.5.	353.	856.	353.
1	პოლიციის ჩინოვნიკებისა-	Ba lad	1	omileti A	No mos	n muegical	Journal	mm _ 500	DEC.
00000	のろのし 1	0,853	"		823/4	900000	000,	203	171/4
2	domojob shonogjonhu	975	w w	300	"	300	"	675	"
3	პოლიციის მოსამსახურეე-	525	991	425	2000	PLOOIS.	dom	100	10,00
8 4	3mmound babmob Bobs-	020	pbo"	الم والم	2	".	2000	d 2-600	sed"
-03	კეთებლათ. — — —	600	,	700	"	A6" 408	ped "	S on min	"
015	სახელმწიფო ქონების შესა-	900. 190	778	de Sopre E	J-606	- desprop	69 8	Bernala Ba	nom pad
6 mm	ნახავი სახლის ქირა (სატუ-	100	3.8	93	33	pr-68 36	anothing.	0100 6	67
6	შეშა და სანთელი სატუ-	*no.60 00	7	armin do	00	" cronmes	8 ",0	Small and	p in
	lugan 30	1,086	1.600	948	761/2	137	231/2	, , , ,	,,
7	სატუსაღო სახლის შესაკე-	aledi	HED .	400	1	1	1000	m8:40 do	and l
8	თებელად. — — — —	150	"	100	88	49	12	, ,	"
-000	და თხრილების გასაწმენდათ.	300		243	44	56	56	7	,
9		BY	"	mag0 14	Peter	Color do	1000	Dan Brown	
-000	სარიელი ადგილების წინ და	00 30	Luc la	7 450	22200	CLC	day	down gowe	130-00
10	ლარიბების ადგილების წინა.	3,300	2	1,478	46	1,821	54	pers "	79,0
10	ქალაქის განათლებისათვის (100 ფანარი). — —	3,300	186	1,459	66	68	94	1,771	40
11	მუჩების გასაჩალებლად და	Decemb	lee"	-000 Ball	8 68 ,6	الم والواع	106/00	en 80 me	1
-120	ილუმინაციისათვის დიდი	0 60	150	-50 Ama	dodm	d Gran	. Som	pogs de	A MARCH
10	უქმების დროს. — —	600	20	653	38	: 600782	7 2	pace "	7
12	მუთაისის ბულეარის შენა-	200	008	139	21	8 67	15	43	64
13	1	חבים-ויים	2014	de monero	50 26	andro my	6 00	Iscumpado	nonesia
	და ორს ტყის მცველს. —	140	"	140	) "	6 216	"	7	,,
14		120	1.31	196			1 5 5	120000	Wage 9
15	როჟს. — — — — ქუჩების სისუფთავის და	120	"	120	"	700,00	"	"	"
1-15-15	თხრილების სიწმინდეზე ზე-			THE					201
-041	დამხედველებს. — — —	2,040	1	1,718	3 50	"	"	321	50
16	3 ஆராதுளைப் துரைவுக்கும்வாகும்.	1,500		70	,,	1,500	, ,	170	, ,
12		200	200	08 21	20	00 7	"	178	80
06.6	რებისათვის. — — —	6,803	10	7,01	5 741	And And	10000	n n	"
-1	9 მოულოდნელი გასავალი,	200		18		12	75	800000	"
2		or and	Carlo	-	B CLAR	tree 8 35 pe	, popul	od mo	90
-0	ების დასაბეჭდათ. — — 1 პოლიციის საათის ზედა	100	"	8	5 20	200	2 7	-14	80
2	1 პოლიციის საათის ზედა	100	) 46	100	0 ,	met met for	1-86-	· Jose .	820
2	2 Posomhaso botomol John	The state of the s	000	- Connect	100	ANDREA	d State	800	amge.
	სამხედრო პირებს. — —	3,889		/3 4,79		/4 "	, ,	52	65
2	3 მუჩის ფანრების ფასი. —	500	CORP. PRINCIPLE	44			2 22	_	
1-00	ი ეეთის გეთავი ა სულ. —	37,581	1 603	/4 31,82	0 41	3,66	3 291	3,367	7 631/2
1-no	nand a della compressionation of the	Anolico	100	To be seen to	1				Track.

a. atonsolol toamlossomo, 1868 Fembs.

- 08,50	LANCE LEVEL OF THE PROPERTY OF	დებულობით უნდა შემო- სულიყო.		ნ ამდვილ შემოვიდა.		უნდა შემო- ვიდეს 1869 წელს.		პ რ გარდაუ ხდევინებიათ		20 00 00
	I Comments marks	3.5.	353.	3.5.	353.	35.	333.	3.5.	Jo3.	66
1	საქალაქო ცარიელი ადგი-	3,000	22	3,304	78	8	9,00	700	2	66
3	სასწორიდან და საზომავი- დან. — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	2,225 1,600	22	2,763 1066	$\frac{36}{66^{1}/_{2}}$	533	331/2	22 23 23 23	7 00	30
5	რიონით ჩამოტანილ ტი- ვებიდან. — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	200 200	8 2	90 1 50	77	" 150	2000	110	"	July
6	ქალაქის ბულვარის თივი-	28	111/4	9,836	71/2	2,329	" 40	28	"	660
8	უძრავი ქონების დაფასების. სადუქნე ადგილების და- ლა (თითოს 50 კაპ.). —	229	50	163 105	50	12	, mg	54	00000	0000
9 10	to gottingon josnosomolos	90	7	1,346	20	145	"	8	80	my y
11 12	$\frac{1}{4}^{0}/_{0}$ (baha.) უცხო ქვეყ-	500	7	626	25	1	"	2	2.00	00
	მყოფის ვაჭრების კაპიტა- ლისა. — — — —	400	200	500	71	mall of	3000 002mg	Bde Waron	060000	200
13	გელოსნებიდან (1-მან.) — პრიკასჩიკებიდან (2 მან.).	400 250	77	868 60	,,,	1 1 m	"	" 190	"	CO STORY
15	მოსამსახურეებიდან (თი-	450 15	"	203	50	5	,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	246	50	0
17	ფუქნების (თითოს 12 მ.). მეთურნეებიდან (თით. 5	17,52	"	1,950 305	34	12	"	77 (77)	en 99	0
19	და 10 მახ.). — — — — — — — — — — — — — — — — — —	100	"	41	2000	" " " " " " " " " " " " " " " " " " "	77	56	"	No
21 22	ვალზე ჰკიდია). — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	273	"	272 343	"	30 70	100	38	"	-
2	ბარათებიდან. — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	73	22	642	30	150	"	7	7,7	5.0
24	bood (30 bm mom 20%	3,000	95	34	18	3,000	מ	50	77	-
2	3 3 model gymen. — —	$ \begin{array}{c c} 100 \\ 23,022 \\ \hline 47.641 \end{array} $	991/2	12,337	30		$\frac{"}{43}$ $\frac{16^{1}}{2}$	$ \begin{array}{c c} 66 \\ 9,652 \\ \hline 10,500 \end{array} $	26 ¹ / ₃ 3 ¹ / ₃	